

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Repercussions en matèria de Seguretat Social del nou “permís retribuït recuperable” introduït pel Reial decret llei 10/2020, en relació amb la COVID-19 (coronavirus)

01-04-2020

El *Butlletí Oficial de l'Estat* del dia 29 de març de 2020 ha publicat el [Reial decret llei 10/2020, de 29 de març](#), pel qual es regula un **permís retribuït recuperable per a les persones treballadores per compte aliè que no prestin serveis essencials**, per tal de reduir la mobilitat de la població en el context de la lluita contra la COVID-19. Es tracta d'una nova **mesura de contenció de la mobilitat dels treballadors, amb la finalitat de prevenir contagis de la malaltia**, però aquesta vegada acudint a una tècnica diferent a l'emprada en un primer moment en el [Reial decret llei 8/2020, de 17 de març](#), de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

En el Reial decret llei 8/2020 es va establir un procediment d'expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO), que considera com a **força major** la suspensió o la cancel·lació d'activitats, el tancament temporal de locals d'afluència pública, les restriccions en el transport públic i, en general, de la mobilitat de les persones i/o les mercaderies, la manca de subministraments que impedeixin greument continuar el desenvolupament ordinari de l'activitat, o bé situacions urgents i extraordinàries degudes al contagi de la plantilla o l'adopció de mesures d'aïllament preventiu decretades per l'autoritat sanitària. Quan aquestes situacions quedin prou acreditades, i en els termes que estableix el [Reial decret llei 9/2020, de 27 de març](#), les empreses han de sol·licitar l'ERTO i els treballadors afectats passen a ser **beneficiaris de la prestació per desocupació** que el mateix Reial decret llei 8/2020 regula. Per tant, aquests treballadors afectats pels ERTO cessen temporalment la prestació de serveis i passen a percebre la prestació per desocupació que en cada cas correspongui -recordem que se suprimeix en aquesta ocasió l'exigència d'un període mínim de cotització previ-, i es reincorporaran a les seves empreses un cop hagi finalitzat l'estat d'alarma en els termes que en aquest moment s'estableixin.

No obstant això, per a tots els treballadors per compte aliè que no es trobin en la situació que hem assenyalat en el paràgraf anterior i sempre que no puguin desenvolupar la seva activitat mitjançant teletreball o altres modalitats no presencials i no pertanyin a sectors qualificats directament o indirectament com essencials pel Reial decret llei 10/2020, es disposa una mesura ben diferent: els contractes de treball d'aquests treballadors no se suspenen -

conseqüentment, a diferència dels afectats per les mesures introduïdes pel Reial decret llei 8/2020, no estaran en situació legal d'atur-, però han de **gaudir obligatòriament d'un permís retribuït recuperable entre els dies 30 de març -en cas que fos impossible aturar immediatament l'activitat aquest dia, es farà a partir del dia 31 de març- i 9 d'abril.** Queden fora d'aquesta nova mesura els treballadors el contracte dels quals es trobi suspès per incapacitat temporal o per altres causes establertes legalment. Tampoc s'aplicarà als treballadors de les empreses adjudicatàries de contractes d'obres, serveis i subministraments del sector públic que siguin indispensables per al manteniment i la seguretat dels edificis i la prestació adequada dels serveis públics.

Per tant, i pel que fa a l'alta i la cotització a la Seguretat Social d'aquests treballadors, considerant que el contracte de treball no se suspèn i es manté el dret a cobrar les seves retribucions, incloent-hi el salari base i els complements salarials, és procedent mantenir-los en alta i cotitzar de la mateixa manera que es faria si estiguessin prestant efectivament serveis. Això afecta, com s'ha dit, a tots els treballadors per compte d'altri que prestin serveis en empreses o entitats del sector públic o privat en què l'activitat no hagi estat paralitzada com a conseqüència de la declaració de l'estat d'alarma establerta pel [Reial decret 463/2020, de 14 de març](#), amb les exclusions que hem assenyalat en el paràgraf anterior.

Un cop transcorregut el període establert per a aquest permís retribuït recuperable, els treballadors s'han de reincorporar -si no es modifica el que disposa aquest nou Reial decret llei 10/2020- als seus llocs de treball, i han de recuperar a partir d'aquest moment, i fins al dia 31 desembre de 2020, les hores corresponents al permís esmentat. Aquesta recuperació s'ha de negociar en un període de consultes obert a aquest efecte entre l'empresa i la representació legal dels treballadors, que ha de tenir **una durada màxima de set dies.** En cas que no existeixi aquesta representació legal, s'ha de formar -en un termini màxim de cinc dies- una comissió amb els sindicats més representatius del sector i, si no, una comissió formada per tres treballadors de l'empresa. L'acord ha d'establir la recuperació, en tot o en part, del temps de treball corresponent al permís gaudit pels treballadors, així com el període de referència i el preavís necessari a les persones afectades sobre la concreció dels períodes de recuperació. **Si no s'aconsegueix cap acord, l'empresa ha de notificar a la comissió i als treballadors, dins dels set dies següents a l'acabament del període de consultes, la decisió sobre la recuperació de les hores de treball no prestades durant l'aplicació del permís.**

La mesura, per tant, es concreta en una distribució irregular de la jornada derivada de la imposició d'un permís retribuït no recuperable. No obstant això, la conseqüència **no pot comportar, en cap cas, un increment de la jornada màxima anual establerta ni l'incompliment dels períodes mínims de descans diari i setmanal establerts en la llei i el conveni col·lectiu, l'establiment d'un termini de preavís inferior al que recull l'article 34.2 del [TRLET](#) ni la vulneració dels drets de conciliació de la vida personal, laboral i familiar reconeguts legalment i convencionalment als treballadors.**

En matèria de Seguretat Social, per tant, **tampoc no hi ha alteració de les bases de cotització dels treballadors en els mesos en què s'hagi ampliat la jornada** com a mecanisme de compensació de les hores deixades de treballar per aplicació del permís obligatori, ja que aquestes hores no seran retribuïdes en els mesos en què es facin per haver-ho estat ja

anticipadament durant el gaudi d'aquest permís. En conseqüència, **la remuneració dels treballadors en aquests mesos de recuperació no es veurà incrementada** per aquesta causa i les seves bases de cotització, tampoc.

La norma conté, a més, algunes **determinacions interessants**:

- Es reconeix una "**activitat mínima indispensable**" per a les empreses afectades per aquesta nova mesura, de manera que, si fos necessari, es pot establir el nombre mínim de plantilla o els torns de treball estrictament imprescindibles per mantenir l'activitat indispensable. Aquesta activitat i aquest mínim de plantilla o torns té com a referència la que es manté en un cap de setmana ordinari o en festius.
- Les **persones treballadores de l'àmbit del transport** que es trobin fent un servei no inclòs en aquest Reial decret llei 10/2020 en el moment de l'entrada en vigor, inicien el permís retribuït recuperable un cop finalitzat el servei en curs, incloent-hi com a part del servei, si s'escau, l'operació de retorn corresponent.
- S'habilita el Ministeri de Política Territorial i Funció Pública i els competents en les comunitats autònomes i entitats locals per dictar les **instruccions i resolucions que siguin necessàries per regular la prestació de serveis dels empleats públics** inclosos en l'àmbit d'aplicació del [Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre](#), pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, a fi de mantenir el funcionament dels serveis públics que es considerin essencials. Aquesta determinació es fa extensiva, en els àmbits respectius, al personal amb legislació específica pròpia i als serveis essencials de l'Administració de justícia.

Per finalitzar, l'annex del Reial decret llei 10/2020 conté el llistat de treballadors per compte d'altri als quals no és aplicable el permís retribuït recuperable que regula, perquè entén que els serveis que presten tenen caràcter d'essencials, ja sigui de manera directa o indirecta. Les persones excloses són les següents:

- Les persones que efectuen activitats que s'hagin de continuar desenvolupant a l'empara dels articles 10.1, 10.4, 14.4, 16, 17 i 18 del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 i de la normativa aprovada per l'autoritat competent i les autoritats competents delegades.
- Les persones que treballen en les activitats que participen en la cadena de proveïment del mercat i en el funcionament dels serveis dels centres de producció de béns i serveis de primera necessitat, incloent-hi aliments, begudes, alimentació animal, productes higiènics, medicaments, productes sanitaris o qualsevol producte necessari per protegir la salut, i se'n permet la distribució des de l'origen fins a la destinació final.
- Les persones que presten serveis en les activitats d'hostaleria i restauració que presten serveis de lliurament a domicili.
- Les persones que presten serveis en la cadena de producció i distribució de béns, serveis, tecnologia sanitària, material mèdic, equips de protecció, equipament sanitari i hospitalari i qualssevol altres materials necessaris per prestar serveis sanitaris.
- Les persones imprescindibles per mantenir les activitats productives de la indústria manufacturera que ofereixen els subministraments, equips i materials necessaris per al desenvolupament correcte de les activitats essencials recollides en aquest annex.
- Les persones que efectuen els serveis de transport, tant de persones com de mercaderies, que es continuïn desenvolupant des de la declaració de l'estat d'alarma, així com de les que hagin d'assegurar el manteniment dels mitjans emprats per a això, a l'empara de la normativa aprovada per l'autoritat competent i les autoritats competents delegades des de la declaració de l'estat d'alarma.

- Les persones que presten serveis en institucions penitenciàries, protecció civil, salvament marítim, salvament i prevenció i extinció d'incendis, seguretat de les mines, i trànsit i seguretat viària. Així mateix, les persones que treballen en les empreses de seguretat privada que presten serveis de transport de seguretat, de resposta davant alarmes, de ronda o vigilància discontinua, i els que sigui necessari utilitzar per exercir serveis de seguretat en garantia dels serveis essencials i l'abastament a la població.
- Les persones indispensables que donen suport al manteniment del material i els equips de les Forces Armades.
- Les persones dels centres, serveis i establiments sanitaris, així com les persones que: (i) atenen persones grans, menors, persones dependents o persones amb discapacitat, i les que treballen en empreses, centres d'R+D+I i biotecnològics vinculats a la COVID-19; (ii) els estabularis que hi estan associats; (iii) fan el manteniment dels serveis mínims de les instal·lacions que hi estan associats i de les empreses subministradores de productes necessaris per a aquesta investigació, i (iv) treballen en serveis funeraris i altres activitats connexes.
- Les persones dels centres, serveis i establiments d'atenció sanitària a animals.
- Les persones que presten serveis en punts de venda de premsa i en mitjans de comunicació o agències de notícies de titularitat pública i privada, així com en la seva impressió o distribució.
- Les persones d'empreses de serveis financers, incloent-hi els bancaris, d'assegurances i d'inversió, per prestar els serveis que siguin indispensables, i les activitats pròpies de les infraestructures de pagaments i dels mercats financers.
- Les persones d'empreses de telecomunicacions i audiovisuals i de serveis informàtics essencials, així com de les xarxes i instal·lacions que els donen suport i els sectors o subsectors necessaris per al seu funcionament correcte, especialment els que resultin imprescindibles per a la prestació adequada dels serveis públics, així com el funcionament de la feina no presencial dels empleats públics.
- Les persones que presten serveis relacionats amb la protecció i l'atenció de víctimes de violència de gènere.
- Les persones que treballen com a advocats, procuradors, graduats socials, traductors, intèrprets i psicòlegs i que assisteixin a les actuacions processals no suspeses pel Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 i, d'aquesta manera, compleixin els serveis essencials fixats consensuadament pel Ministeri de Justícia, el Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat i les comunitats autònomes amb competències en la matèria, i plasmats en la Resolució del secretari d'Estat de Justícia de data 14 de març de 2020, i les adaptacions que, si escau, es puguin acordar.
- Les persones que presten serveis en despatxos i assessories legals, gestories administratives i de graduats socials, i serveis aliens i propis de prevenció de riscos laborals, en qüestions urgents.
- Les persones que presten serveis a les notaries i als registres per complir els serveis essencials fixats per la Direcció General de Seguretat Jurídica i Fe Pública.
- Les persones que presten serveis de neteja, manteniment, reparació d'averies urgents i vigilància, així com les que prestin serveis en matèria de recollida, gestió i tractament de residus perillosos, com també de residus sòlids urbans, perillosos i no perillosos, recollida i tractament d'aigües residuals, activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus i transport i retirada de subproductes, o en qualsevol de les entitats pertanyents al sector públic, de conformitat amb el que estableix l'article 3 de la [Llei 9/2017, de 8 de novembre](#), de contractes del sector públic.
- Les persones que treballen als centres d'acollida de refugiats i als centres d'estada temporal d'immigrants i en les entitats públiques de gestió privada subvencionades per la Secretaria d'Estat de Migracions, que operen en el marc de la protecció internacional i de l'atenció humanitària.

- Les persones que treballen en activitats de proveïment, depuració, conducció, potabilització i sanejament d'aigua.
- Les persones que són indispensables per proveir serveis meteorològics de predicció i observació i els processos associats de manteniment, vigilància i control de processos operatius.
- Les persones de l'operador designat per l'Estat per prestar el servei postal universal, amb la finalitat de prestar els serveis de recollida, admissió, transport, classificació, distribució i lliurament només a l'efecte de garantir l'esmentat servei postal universal.
- Les persones que presten serveis en els sectors o subsectors que participen en la importació i el subministrament de material sanitari, com ara les empreses de logística, transport, emmagatzematge, trànsit duaner (transitaris) i, en general, totes les que participen en els corredors sanitaris.
- Les persones que treballen en la distribució i el lliurament de productes adquirits en el comerç per Internet, telefònic o per correspondència.
- Qualssevol altres persones que presten serveis que s'hagin considerat essencials.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació